

Leergangkader SIV

Versie: 1.0, 5 oktober 2016

Instituut Fysieke Veiligheid
Brandweeracademie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Brandweeracademie van het IFV.

Voorwoord

In het bewaken van de industriële veiligheid in Nederland heeft de brandweer een belangrijke taak. Zij heeft een adviestaak bij het verlenen van omgevingsgunningen in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Vuurwerkbesluit. Zij heeft de mogelijkheid om inrichtingen aan te wijzen die verplicht zijn een bedrijfsbrandweer operationeel te hebben. Daarnaast heeft zij een toezichthoudende taak bij Brzo-inrichtingen. Brzo-inspecties voert de brandweer uit samen met de Arbeidsinspectie en het bevoegd gezag Wet milieubeheer (Wm).

Voor de brandweer worden deze taken uitgevoerd door de Specialist industriële veiligheid (SIV). Voor u ligt het leergangkader van de vernieuwde leergang SIV. Voor meer informatie over de uitgangspunten bij de vernieuwing kunt u het opleidingsplan raadplegen. Met dit leergangkader willen wij u informeren over de opzet en inhoud van de leergang. Het laat het totaalplaatje van de leergang SIV zien en maakt duidelijk wat de samenhang is tussen verschillende onderdelen.

De leergang is afgeleid van het kwalificatieprofiel SIV. Dit kwalificatieprofiel dat opgesteld is in 2009, is getoetst aan de actualiteit en behoeft geen aanpassingen.

Door de landelijke projectgroep *Herziening opleidingen Brzo-inspecteurs* is de *Notitie Opleidingen Specialist Industriële Veiligheid* opgesteld waarin de wensen voor een opleidingspakket voor de SIV zijn beschreven. Deze notitie bevat ook een globaal opleidingsontwerp voor de leergang SIV van de Brandweeracademie. Vanzelfsprekend vormt deze notitie samen met de evaluatieverslagen van de bestaande leergang SIV een belangrijke basis voor de vernieuwde leergang SIV.

Wij wensen u veel succes met en plezier bij het volgen, lesgeven aan dan wel begeleiden van de leergang SIV.

De Brandweeracademie

Inhoud

1	De functie Specialist Industriële Veiligheid	5
1.1	Positionering SIV	5
1.2	Kerntaak met werkzaamheden	5
2	Doelgroep en instroomeisen	7
2.1	Doelgroep	7
2.2	Instroomniveau leergang SIV	7
2.3	Vrijstellingen	7
2.4	Diploma SIV	7
2.5	Uitzonderingen	8
3	Opbouw van de leergang	9
3.1	Lesblokken met lessen	9
3.2	Werkend leren	9
3.3	Leermiddelen	10
4	Proeve van bekwaamheid	12
4.1	Proeve-onderdelen	12
4.2	Relatie met lesblokken	12
5	Studiebelasting	13
6	Betrokkenen bij de leergang	14
6.1	Contactpersonen Brandweeracademie	14
6.2	Andere betrokkenen	14
	Bijlage	15

1 De functie Specialist Industriële Veiligheid

Wat houdt de functie Specialist industriële veiligheid (SIV) precies in en welke taken en werkzaamheden voert de SIV uit? In onderstaande paragrafen wordt uiteengezet welke positie de SIV inneemt en welke kerntaken aan de basis staan van de leergang. De inhoud van dit hoofdstuk is afgeleid van het document Kwalificatieprofiel Specialist Industriële Veiligheid, september 2009.

1.1 Positionering SIV

De SIV werkt in het brede vakgebied van beheersing van industriële risico's. Hij analyseert en beoordeelt de risico's en mogelijke effecten bij industriële inrichtingen en de preventieve en repressieve beheersmaatregelen daarbij. Hij beoordeelt binnen industriële inrichtingen of hun veiligheidsbeheerssystemen voldoende gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd zijn. Hij beoordeelt of de preparatie op zware ongevallen afdoende is, zowel bij de inrichting als in combinatie met de eigen organisatie. Hij is specialist op de specifieke aandachtsgebieden industriële veiligheid en gevaarlijke stoffen.

Daarnaast houdt de SIV toezicht op de naleving van wet- en regelgeving die van belang is bij het voorkomen van rampen en zware ongevallen. Hiervoor werkt hij in teamverband met de inspectiepartners van overige diensten, de Brzo-partners. Dit betekent dat hij binnen verschillende culturen/disciplines en op verschillende communicatieniveaus moet kunnen samenwerken en projectmatig kunnen werken.

In het algemeen zal de SIV werkzaam zijn bij een veiligheidsregio of Brzo-uitvoeringsregio.

1.2 Kerntaak met werkzaamheden

In de leergang SIV staan de drie kerntaken van de Specialist industriële veiligheid centraal. Het gaat om:

Kerntaak 1: Het adviseren bij het toepassen van de relevante wet- en regelgeving bij risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en zware ongevallen bij industriële inrichtingen

De werkzaamheden die hierbij horen, zijn:

- > adviseren over de toepassing van wet- en regelgeving zoals Brzo, Bevi, wet en besluit veiligheidsregio's en andere (toekomstige) wetgeving
- > toepassen van beleid op het gebied van industriële veiligheid
- > advies uitbrengen over vergunningaanvraag Wm waaronder de brandveiligheidsparagraaf
- > schriftelijk adviseren.

Kerntaak 2: Het analyseren en beoordelen van industriële risico's

De werkzaamheden die hierbij horen, zijn:

- > verzamelen van informatie voor het beoordelen van industriële risico's en de bijbehorende (repressieve) beheersmaatregelen
- > analyseren en beoordelen van veiligheidsrapporten, Pbzo-documenten, bedrijfsbrandweerrapporten, scenario-analyses en andere relevante informatie
- > formuleren van aandachtspunten op basis van bovenstaande informatie (o.a. ter voorbereiding van een inspectie of ter onderbouwing van een advies)
- > oordeel vormen over de beheersbaarheid van risico's en de (on)mogelijkheden voor incidentbestrijding
- > het genereren van informatie voor de voorbereiding op rampen en zware ongevallen door de overheid en andere processen zoals risicocommunicatie.

Kerntaak 3: Het houden van toezicht op de naleving en handhaven van relevante wet- en regelgeving

De werkzaamheden die hierbij horen, zijn:

- > (mede) uitvoeren van een inspectie Brzo (incl. opstellen inspectieplan, rapportage bevindingen)
- > beoordeling veiligheidsmanagementsysteem op basis van dossierstudie en inspectie
- > rapporteren van bevindingen
- > overleg voeren met leden van het inspectieteam
- > afstemmen over op te leggen maatregelen en sancties met Brzo-partners
- > indien gevraagd, optreden als adviseur van het bevoegd gezag voor niet-Brzo-inrichtingen (bijv. ARIE-inspectie).

Tijdens de leergang SIV leren de deelnemers de drie kerntaken met bijbehorende werkzaamheden uit te voeren en om te gaan met de keuzes en dilemma's die hierbij een rol kunnen spelen.

2 Doelgroep en instroomeisen

2.1 Doelgroep

De leergang SIV is bedoeld voor personen die:

- > namens het bevoegd gezag Rampenbestrijding inspecties uitvoeren bij inrichtingen die onder de werking van het Brzo vallen;
- > adviezen uitbrengen op het gebied van industriële veiligheid.

2.2 Instroomniveau leergang SIV

Een SIV opereert op HBO-werk- en denkniveau (bachelor). Een HBO- of bachelordiploma is dan ook een instroomvereiste voor de leergang SIV en het behalen van het diploma SIV. Integraal onderdeel hiervan is dat een SIV beschikt over een aantal basisvaardigheden zoals die van een afgestudeerd HBO'er verwacht kunnen worden:

- > begrijpelijk en correct schriftelijk taalgebruik
- > rapporteren
- > presenteren
- > analytisch vermogen
- > beheersing van de Engelse taal.

Affiniteit met chemie, procesveiligheid en techniek is een pre.

Het volgen en afronden van de cursus NIM/GIR is vereiste voor het optreden als Brzo-inspecteur in de praktijk. Deze cursus kan vooraf of na afloop van de leergang gevolgd worden. Ook andere aanvullende opleidingseisen uit de notitie van de landelijke projectgroep vallen buiten de leergang SIV.

2.3 Vrijstellingen

Er zijn geen vooraf opgestelde vrijstellingen voor deze leergang.

2.4 Diploma SIV

Indien de deelnemer alle proeve-onderdelen met goed gevolg aflegt, ontvangt hij het diploma Specialist Industriële Veiligheid.

Bij het met goed gevolg afleggen van alleen de proeve-onderdelen die horen bij SIV-*Adviseren* of SIV-*Toezichthouden* wordt er een certificaat verstrekt.

2.5 Uitzonderingen

Instreamniveau

In het Brzo-werkveld zijn mensen werkzaam met veel inspectie-ervaring, maar zonder HBO- of bachelordiploma. De werkgever kan het wenselijk vinden dat deze personen deelnemen aan de leergang. Hierbij geldt het volgende:

- > Deze deelnemers kunnen het onderwijs van de leergang volgen en uitvoering geven aan het leren op de werkplek.
- > Minimaal 1 jaar Brzo-inspectie-ervaring.
- > De werkgever moet aantonen dat de deelnemer 'geschikt' is.
- > Deelnemers zonder HBO- of bachelordiploma kunnen NIET deelnemen aan onderdelen van de proeve; hiervoor is het HBO- of bachelordiploma vereist. Zij kunnen dus geen diploma of deelcertificaten behalen.
- > Deze deelnemers ontvangen een bewijs van deelname van de Brandweeracademie.

Blokken Adviseren en Toezichthouden

Bij voldoende belangstelling kan het blok *Adviseren* en / of het blok *Toezichthouden van SIV* als een zelfstandig blok worden gevolgd. Hierbij geldt het volgende:

- > De eis: minimaal 1 jaar Brzo-inspectie-ervaring blijft gelden.
- > De werkgever moet aantonen dat de deelnemer 'geschikt' is.
- > Deelnemers aan een afzonderlijk blok ontvangen een bewijs van deelname voor dat blok van de Brandweeracademie.

3 Opbouw van de leergang

3.1 Lesblokken met lessen

Het kwalificatieprofiel SIV met de drie kerntaken, zoals omschreven in hoofdstuk 1, is bepalend geweest voor de opbouw en indeling van de leergang SIV. Elke kerntaak is uitgewerkt binnen één onderwijsblok en wordt voorafgegaan door het blok Introductie. Elk blok bestaat uit diverse, op elkaar afgestemde lessen en een portfolio-opdracht.

Blok Introductie (SIV-A en SIV-T)

In het onderwijsblok *Introductie* maken de deelnemers nader kennis met elkaar en met de taken en verantwoordelijkheden van de SIV als vertegenwoordiger van de operationele hulpdiensten. Dit in het brede kader van de wet- en regelgeving. De deelnemers krijgen inzicht in hun (wettelijke) bevoegdheden en mogelijkheden.

Blok Analyseren en beoordelen (SIV-A en SIV-T)

In het onderwijsblok *Analyseren en beoordelen* leren deelnemers methoden om industriële risico's te beoordelen en in te schatten. In dit blok wordt aandacht besteed aan scenariodenken, het beoordelen en selecteren van geloofwaardige scenario's, bouwkundige en industriële brandveiligheid, repressieve voorzieningen, zowel technisch als organisatorisch in relatie tot de operationele slagkracht van de overheidshulpdiensten.

Blok Adviseren (SIV-A)

Het onderwijsblok *Adviseren* is bedoeld voor de adviesrol van de SIV. Het gaat hierbij om advies over aanvragen voor een omgevingsvergunning onderdeel milieu en om het aanwijzen van inrichtingen die verplicht zijn tot het in stand houden van een bedrijfsbrandweer.

Blok Toezichthouden (SIV-T)

Het onderwijsblok *Toezichthouden* is bedoeld voor de rol als Brzo-toezichthouder. In die rol beoordeelt de SIV veiligheidsrapporten en Pbzo-documenten, houdt hij toezicht op de naleving van wet- en regelgeving bij Brzo-inrichtingen, beoordeelt hij het veiligheidsmanagementsysteem en technische voorzieningen.

In het overzicht in de bijlage ziet u welke lessen binnen elk lesblok verzorgd worden.

3.2 Werkend leren

Werkend leren is een belangrijk uitgangspunt bij alle leergangen die door de Brandweeracademie worden aangeboden, zo ook bij de leergang SIV. Naast het volgen van de lessen die hiervoor genoemd zijn, brengt de deelnemer een deel van zijn studietijd door op zijn leerwerkplek. Het leren op de werkplek vindt plaats aan de hand van portfolio-opdrachten. Hierbij wordt de deelnemer begeleid door een begeleider op de werkplek.

Leerwerkplekbegeleider

De leerwerkplekbegeleider van een deelnemer aan de leergang SIV moet voldoen aan het 'Profiel leerwerkplekbegeleider'. Dit profiel kunt u vinden onder 'documentatie' op de webpagina van de leergang op de IFV website. Daarnaast moet hij ruime ervaring hebben met de kerntaken en werkzaamheden van de SIV, zoals omschreven in het kwalificatieprofiel SIV.

Portfolio-opdrachten

Met behulp van de portfolio-opdrachten oefent de deelnemer in een realistische praktijksituatie met het uitvoeren van kerntaken en laat de deelnemer zien dat hij de inhoud van de lessen toe kan passen op een Brzo-inrichting in zijn eigen regio.

Voor de leergang SIV zijn de volgende portfolio-opdrachten samengesteld:

- > Portfolio-opdracht *Introductie*
- > Portfolio-opdracht *Analyseren en beoordelen*

Alle portfolio-opdrachten zijn te vinden op de digitale leeromgeving.

3.3 Leermiddelen

Bij de leergang SIV wordt gebruikgemaakt van de volgende leermiddelen:

- > lesrooster
- > lesplannen
- > voorbereidingsopdrachten
- > portfolio-opdrachten
- > literatuur
- > kwalificatiedossier SIV
- > toetswijzer.

Lesrooster

Het digitale lesrooster van de leergang SIV vindt u op de digitale leeromgeving. In dit rooster worden alle data weergegeven waarop de verschillende lessen binnen de leergang verzorgd worden, voorbereidings- en / of portfolio-opdrachten gemaakt moeten worden en proeve-onderdelen worden ingeleverd.

Ook vindt u per les de naam van de docent(en), eventueel de leslocatie en kunt u via een link naar het betreffende lesplan en, na afloop van een les de presentatie van de docent bekijken.

Lesplannen

Voor elke les is een lesplan beschikbaar met inhoudelijke informatie over de betreffende les. Het lesplan bestaat uit een aantal vaste onderdelen:

- > lesbeschrijving
- > doelstellingen
- > duur van de les
- > relevante informatiebronnen
- > voorbereiding van de deelnemer.

De docenten die binnen de leergang SIV lessen verzorgen, doen dit aan de hand van het betreffende lesplan. Deelnemers en begeleiders kunnen het lesplan via het rooster op de digitale leeromgeving bekijken.

Vorbereidingsopdrachten

Voor enkele bijeenkomsten bereiden deelnemers zich voor door het uitvoeren van een voorbereidingsopdracht. Deze opdrachten worden gebruikt in de les en maken geen deel uit van het portfolio.

Portfolio-opdrachten

Zoals hiervoor al aangegeven, moet de deelnemer op de leerwerkplek diverse opdrachten uitvoeren, waaronder de portfolio-opdrachten. Een omschrijving van deze portfolio-opdrachten is te vinden in de digitale leeromgeving. In de omschrijving van de portfolio-opdrachten vindt u informatie over:

- > voorbereiding
- > uitvoering
- > rapportage
- > evaluatie.

De portfolio-opdrachten *Introductie* en *Analyseren en beoordelen* moeten voor het toetsgesprek worden ingeleverd. Dit staat ook in het lesrooster op de digitale leeromgeving.

Literatuur

Binnen de leergang SIV wordt veelvuldig gebruikgemaakt van literatuur die de deelnemers thuis bestuderen. Door deze voorbereiding kan in de bijeenkomsten dieper op de leerstof worden ingegaan en is er meer ruimte voor oefenen en leren van elkaar.

In het lesplan van een les wordt aangegeven welke literatuur de deelnemers ter voorbereiding moeten doornemen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verplichte literatuur en aanvullende literatuur.

Literatuur is te vinden via de digitale leeromgeving. Dit kan zijn in de vorm van een PDF-document, een link naar een website waar de literatuur te downloaden is of een link naar een instelling waar de literatuur te bestellen is.

Kwalificatieprofiel SIV

Het kwalificatieprofiel SIV is een belangrijk document voor de leergang SIV. Het profiel is in 2015 getoetst aan de actualiteit en opnieuw vastgesteld door de landelijke projectgroep. In het kwalificatieprofiel worden de kerntaken en benodigde competenties van de SIV omschreven.

Toetswijzer

In de toetswijzer 'Specialist Industriële Veiligheid' vindt u een uitgebreide omschrijving van alle proeve-onderdelen die tijdens en ter afsluiting van de leergang SIV door de deelnemer met een voldoende moeten worden doorlopen. Zie ook hoofdstuk 4 in dit leergangkader. De toetswijzer is te vinden via de digitale leeromgeving.

4 Proeve van bekwaamheid

4.1 Proeve-onderdelen

De deelnemer van de leergang SIV wordt gedurende en aan het eind van de leergang getoetst aan de hand van de volgende proeve-onderdelen:

- > Portfolio-opdracht Introductie
- > Portfolio-opdracht Analyseren en beoordelen
- > Toetsgesprek portfolio-opdrachten
- > Authentieke opdracht Opstellen advies over een inrichting
- > Verdiepingsgesprek Optreden als adviseur: examen *SIV-Adviseren*
- > Authentieke opdracht Opstellen advies, oordeel of handhavingsbrief over een inrichting
- > Verdiepingsgesprek Optreden als toezichthouder: examen *SIV-Toezichthouden*

Een kandidaat kan ervoor kiezen om alleen de proeve-onderdelen behorend bij de richting *SIV-Adviseren* of *SIV-Toezichthouden* af te leggen. De deelnemer ontvangt dan een certificaat SIV met de aantekening *SIV-Adviseren* of *SIV-Toezichthouden*. Wanneer een kandidaat beide proeve-onderdelen met goed gevolg aflegt ontvangt de kandidaat het diploma SIV.

Voor beide proeve-onderdelen *SIV-Adviseren* en *SIV-Toezichthouden* geldt dat de kandidaat pas mag deelnemen wanneer de onderwijsblokken *Introductie* en *Analyseren en beoordelen* met een voldoende zijn afgerond. Deze blokken worden afgerond met de beoordeling van een portfolio in een toetsgesprek.

Om aan het verdiepingsgesprek Optreden als adviseur: examen *SIV-Adviseren* deel te kunnen nemen moeten voor aanvang de volgende documenten zijn ingeleverd:

- Opstellen advies over de inrichting
- Reflectie op advies

Om aan het verdiepingsgesprek Optreden als toezichthouder: examen *SIV-Toezichthouden* deel te kunnen nemen moeten voor aanvang de volgende documenten zijn ingeleverd:

- Opstellen advies, oordeel of handhavingsbrief
- Reflectie op advies, oordeel of handhavingsbrief

4.2 Relatie met lesblokken

In het schema in bijlage 1 kunt u zien hoe de verschillende proeve-onderdelen aan de lesblokken zijn gekoppeld.

5 Studiebelaasting

De totale studiebelasting voor de leergang SIV bedraagt 252 uur (= 9 ECTS), waarvan:

- > 156 uur onderwijs (52 dagdelen van 3 uur), verdeeld over 26 dagen
- > 96 uur gereserveerd voor leeractiviteiten in de praktijk of zelfstudie (16 dagen van 6 uur).

	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Totaal	SIV-A	SIV-T
Opleidings- instituut	6	9	6	5	26	22	21
Zelfstudie	3	5	4	4	16	12	12
Totaal					42	34	33

Getallen geven de tijd weer in lesdagen.

Deelnemers besteden **gemiddeld twee dagen in de week** aan de leergang SIV; een dag per week voor de lessen bij de Brandweeracademie én een dag in de week op de leerwerkplek.

In de lesplannen wordt voor elke les aangegeven hoeveel uren zijn gereserveerd voor contacturen en zelfstudie.

6 Betrokkenen bij de leergang

6.1 Contactpersonen Brandweeracademie

Hebt u vragen of opmerkingen over de leergang SIV, dan kunt u contact opnemen met één van de volgende contactpersonen:

Contactpersonen Specialist Industriële Veiligheid	
Vakgroepdecaan:	Manon Oude Wolbers
Telefoon:	026 355 23 23
E-mailadres:	manon.oudewolbers@ifv.nl
De vakgroepdecaan is verantwoordelijk voor het curriculum van de leergang. Hebt u vragen hierover, dan is de decaan voor u het eerste aanspreekpunt.	
Onderwijskundige:	Sjoerd Veltman
Telefoon:	026 355 24 86
E-mailadres:	sjoerd.veltman@ifv.nl
De onderwijskundige ondersteunt de vakgroepdecaan bij het vaststellen en uitwerken van het curriculum. Samen met de decaan verzorgt zij ook (delen van) de startbijeenkomst en/of de intervisiebijeenkomsten.	
Coördinator leergang:	Nicole Funk
Telefoon:	026 355 22 26
E-mailadres:	nicole.funk@ifv.nl
Secretaresse leergang:	Agnes Heuvelink
Telefoon:	026 355 24 94
E-mailadres:	agnes.heuvelink@ifv.nl
Bij vragen over organisatorische zaken rondom de leergang kunt u terecht bij de coördinator of de secretaresse van de leergang.	

6.2 Andere betrokkenen

De namen en beschikbare contactgegevens van deelnemers, leerwerkplekbegeleiders en trajectbegeleiders zijn te vinden op de digitale leeromgeving. Ook vindt u daar de gegevens van een aantal kerndocenten. Bent u gastdocent en hebt u geen toegang tot de digitale leeromgeving, dan kunt u, indien u bepaalde gegevens nodig hebt, contact opnemen met de coördinator of secretaresse van de leergang. Dit geldt ook voor deelnemers en docenten die contactgegevens nodig hebben van een of meerdere gastdocenten.

Bijlage

Schematische inhoud en opzet van de leergang

Leergang SIV	
Thema met bijbehorende lessen	Proeve-onderdelen
Blok 1 Introductie <ul style="list-style-type: none">> Startbijeenkomst> Industriële wet- en regelgeving> Risicoanalyse en scenarioselectie> Bedrijfsnoodorganisatie en -brandweer> Operationele voorbereiding en incidentbestrijding> Industriële veiligheid in de praktijk> Begeleiding / intervisiebijeenkomst	<ul style="list-style-type: none">> Portfolio-opdracht <i>Introductie</i>
Blok 2 Analyseren en beoordelen <ul style="list-style-type: none">> Scenariodenken> Brandveiligheid> Omgevingsveiligheid> Repressieve voorzieningen> Industriële incidentbestrijding> Bestrijdbaarheid scenario's> Locatiebezoek	<ul style="list-style-type: none">> Portfolio-opdracht <i>Analyseren en beoordelen</i>> Toetsgesprek portfolio-opdrachten
Blok 3 Adviseren <ul style="list-style-type: none">> Schriftelijk adviseren> Adviseren bij vergunningverlening Wabo en Bevi> Aanwijzen bedrijfsbrandweer> Beoordelen van uitgangspuntendocumenten brandpreventieve voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">> Authentieke opdracht <i>Opstellen advies over een inrichting</i>> Verdiepingsgesprek <i>Optreden als adviseur: examen SIV-Adviseren</i>
Blok 4 Toezichhouden <ul style="list-style-type: none">> Beoordelen van documentatie> Handhaving> Toezicht op de bedrijfsbrandweer> Inspectie in de praktijk	<ul style="list-style-type: none">> Authentieke opdracht <i>Opstellen advies, oordeel of handhavingsbrief over een inrichting</i>> Verdiepingsgesprek <i>Optreden als toezichhouder: examen SIV-Toezichhouden</i>